

GENTSE MEMORIEDAGEN: 1 DECEMBER

1 December 752

Moord op Hildebert, de 8e Abt van de St-Baafsbdij.
Hij was Abt sedert 722.

1 December 1530

Dood van Margareta van Oostenrijk.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" 2002 - N° 2 - pp.98-99

1 December 1633

Dood van Aartshertogin Isabella.
Zij was de dochter van Filips II en van Elisabeth van Valois.
Ze werd geboren op 12 Augustus 1566.
Filips II stond haar de Nederlanden af op 6 Mei 1598.
Op 18 April 1599 trouwde zij met Albrecht, die een neef van haar was.
Na de dood van Albrecht werd zij Gouvernante-Generaal.

1 December 1817

Oprichting van het "Stadswerkhuis van Liefdadigheid".
Dit gebeurde met het doel de bedelarij uit te roeien. Het was gevestigd in het
gewezen Rijke Gasthuis in de Hoogstraat. Personen van allerlei ouderdom en
van beide geslachten bekwamen er onderstand "ingevolge hunne noodwen-
digheden en het werk dat hen aangewezen werd. Daerenboven werd er stoffe
gegeven om t'huys te bewerken aen degene die zulks vraegen, mits stellende
borge voor de stoffe."
Mensen die zonder werk gevallen waren werden er, zolang ze geen nieuwe
broodwinning hadden gevonden, aanvaard en tewerkgesteld. Zij ontvingen
loon, eten en kleding. In sommige wintermaanden werden er meer dan 1.000
mannen en vrouwen uit de nood geholpen. In 1853 werd het overgebracht
naar het gewezen St-Agneteklooster.
Het werd gesloten in 1864. Er waren ateliers voor spinsters, linnenwevers,
blekers, schoenmakers, kleermakers, timmerlieden, klompenmakers, koor-
depluizers en kantwerksters.

1 December 1834

Incidenten en fluitconcert in de Opera.

“Heden gaf men tot slot der vertooning “Le Mannequin de Bergame”. Onmogelijk het stukje op te voeren, het schuifelen was overdovend, de tusschenkomst der politie verhielp niet. Eensklaps... algemeene duisternis, de bestuurder had de gasmeter gesloten en het publiek moest al tastende den uitgang bereiken. Maar een briefje was op het toneel geworpen, briefje dat dat volgens het stedelijk reglement aan de gemeenteoverheid moest overhandigd worden; de abonné's hadden besloten des anderendaags de lezing van dit briefje en het antwoord te eischen. De overheid had kennis van de zaak en nam hare maatregelen: al de commissarissen van politie, vele agenten, pompiers, soldaten stonden op post in de zaal.

Voor de vertooning geschuifel. Bij het opgaan der gordijn geschuifel. De bestuurder doet twee afgevaardigden der abonné's bij zich roepen en zegt hen dat het briefje aan de gemeenteoverheid overhandigd is. Zoodra dat antwoord bekend is... nieuw overdoovend geschuifel. Een tweede commissaris van politie komt op het toneel en vraagt wie de vertooning stoort: “C'est moi! C'est moi! weerklinkt het van alle kanten; hij begint de namen der toeschouwers op te nemen, maar gezien het groot getal moet hij dit werk laten varen.

Nieuw schuifelend onweder!

Derde commissaris van politie: aanhouding van drie abonné's, al de anderen gaan mee en willen ook aangehouden worden. De zaal was ledig en de vertooning gaat voort, doch de abonné's keren weldra terug en het geschuifel herbegon met verdubbelde woede.

De regisseur komt het briefje, oorzaak van al dat gerucht, voorlezen, het was eene vraag om 's anderendaags “Robert le Diable” te spelen. Terzeldertijd kwam een vierde commissaris van politie melden: “Gezien het gerucht binst de uitvoering, wordt de vertooning geschorst. “Vu le trouble au spectacle, LA spectacle est fini!. Bis! Bis! Bravo! Kreten en algemeen gelach. De zoo even aangehouden abonné's komen ook weder in de zaal; zij worden toegejuicht; 't is een echt feest terwijl men in de hooger sferen huilt en tiert omdat de vertooning geschorst is en men het geld niet teruggeeft.

1 December 1838

Stichting van de zangvereniging “Orpheus” door de kunstschilder Jan Lammens, in zijn atelier.

De eerste voorzitter was Theodoor Canneel.

Hield op te bestaan in 1902.

1 December 1850

Geboorte van de pianist en componist Isidoor De Vos.

Kort na zijn geboorte verhuisde de familie naar St-Amandsberg. Vader De Vos was een arme schoenlapper die ook nog een tabakswinkeltje hield.

Isidoor leert goed, maar een betalende school kan er voor het gezin niet van af en weldra kan Isidoor maar halve dagen naar school gaan. Hij moet zijn zieke vader helpen en de stiel leren. Zijn vader die ook kerkzanger was, brengt hem de eerste noties bij van de muziek.

Na veel gezaag mag hij in 1862 naar het Conservatorium gaan op voorwaarde dat hij tussendoor de schoenmakersstiel aanleert.

Ieder jaar komt hij met de Eerste Prijs naar huis. In 1869 de Prijs van Uitmuntendheid in de hoogste pianoklas.

Grotere financiële lasten kan de familie zich niet getroosten en hier moet hij het er bij laten voor zijn studies.

Hij wordt lesgever bij rijke particulieren. De familie verhuist nu terug naar Gent en gaat wonen in de Oudburg.

In 1869 wordt hij benoemd tot pianoleraar aan de kostschool van Melle en in 1870 tot Repetitor aan het Conservatorium. Hij wordt ook koorleider bij de Laurentkringen “Geluk in ‘t Werk” en “Vreugd door Deugd”.

In 1873 wordt hij Voorzitter van de muziekmaatschappij “La Fraternité”. In 1875 behaalt hij de Prijs van Rome met de cantate “De Meermin”.

Hij stierf op 30 Maart 1876 van een lang aanslepende tering enkele dagen voor de eerste uitvoering van dit werk.

Hij werd begraven op 3 April met een dienst in de Augustijnenkerk. Op het Campo Santo werden 5 lijkredenen uitgesproken, waaronder deze van Samuel.

De dag nadien werd in een nokvolle Opera de première gegeven van “De Meermin”, met medewerking van de “Melomanen”. Dit hele initiatief kwam van Samuel.

Zijn grafzuil met borstbeeld is van de hand van zijn vriend Raphaël De Samuel. Zijn graf werd hersteld in 1963.

In St-Amandsberg is er een Isidoor De Vosstraat; zij loopt van de Antwerpse steenweg naar de St-Dorotheastraat.

1 December 1850

Geboorte te Ledeberg van Lieven Vandevelde. Deze Artillerie-luitenant maakte deel uit van een expeditie die aankwam enkele maanden vooraleer zijn broer Jozef hem vervoegde.

De expeditie was hier vertrokken in oktober 1881.

Hij werd chef te Vivi en stichtte er een lazaret. Zijn slechte gezondheidstoestand dwong hem in 1884 naar België terug te keren. Hij hield zich hier bezig met het bouwen van stoomboten voor Congo.

Min of meer genezen trok hij terug naar Congo. Voorbij Vivi komend kon hij het negerjongetje Sakala dat hij meegenomen had naar België, terugschenken aan zijn ouders.

Te Leopoldville aangekomen werd hij aangetast door koorts en stierf er op 7 Februari 1888. Op 22 Juli 1888 werd in het Citadelpark het gekende monument onthuld. Het werd ontworpen door Armand Heins en uitgevoerd door Louis Mast.

1 December 1868

Dood van Emile Moyson.

Hij werd hier geboren op 9 Januari 1838 als natuurlijk kind van de niet onbemiddelde Felicita Trossaert, die enkele dagen na zijn geboorte overleed.

Hij droeg de naam van zijn moeder tot op zijn 18e en krijgt dan de toestemming de naam van zijn vader Antoine Moyson te dragen.

Die was inmiddels getrouwd en Emile groeit op in een klein burgerlijk Franssprekend gezin. Hij komt evenwel niet overeen met zijn stiefmoeder en -zussen.

Emile Moyson 1838-1868.

Hij gaat naar het Atheneum waar hij, zoals zo vele anderen, onder de invloed komt van zijn leraar Heremans. Daardoor ontpopt hij zich als een overtuigde flamingant. Hij gaat naar de Universiteit waar hij een actieve rol speelt in de studentenvereniging “‘t Zal Wel Gaan” die door haar tegenstrevers omschreven wordt als “een nest van flamingantisme, vrijdenkerij en progressisme”.

Hij is gewonnen voor de ontvoogdingsstrijd van de Gentse arbeiders en zal zich daar actief voor inzetten. Hij is er van overtuigd dat de Vlaamse

Beweging en de arbeidersbeweging moeten samengaan. Hij gaat overal het goede woord gaan verspreiden, is een heftige tegenstander van de Wet op de samenspanningen, hij schrijft gedichten, schimpliederen en speelt een rol bij de stakingen van 1859. Terwille van wat genoemd wordt “die schandelijke liedekens” (vergeten wij niet dat hij de auteur is van “Koevoet is beter dan Boulie”) wordt hij vervolgd. Hijzelf wordt buiten beschuldiging gesteld, maar 70 arbeiders worden veroordeeld tot gevangenisstraffen omdat zij durven staken hebben.

Een intellectueel die het opneemt voor de arbeiders wordt door hen gerespecteerd en wanneer men het heeft over Moyson zal men altijd spreken van “Mijnheer Emiel”.

En zijn studies? Daar komt niets van terecht natuurlijk, ook al wegens het feit dat hij van zijn vader geneeskunde moet studeren, een vak dat hem helemaal niet ligt.

Thuis is de situatie er niet op verbeterd. Het manuscript van een roman die hij geschreven heeft wordt door zijn stiefmoeder verbrand.

Als hij 21 wordt, stopt hij zijn studies en hij breekt met het ouderlijk huis. Hij vertrekt met het erfdeel van zijn moeder en gaat in Brussel werken bij de Verzekeringsmaatschappij AG, daarna als bediende in de fabriek Remy in Wijgmaal.

Stilzitten is er evenwel niet bij. In 1861 verhuist hij naar Brugge, in 1863 naar Blankenberge en in 1865 terug naar Brussel. Dit belet hem niet nauw contact te houden met de Gentse arbeiders.

In 1868 verhuist hij voor een laatste maal naar Hautpré nabij Luik en gaat er inwonen bij zijn halfbroer Octave, de enige van de familie waarmee hij overeenkomt Hij eindigde er als krantenventer.

Van jongsaf had hij een zwakke gezondheid, hij was opgebrand en stierf op 1 December 1868 van een borstkwaal. Door zijn ziekte was hij aan de drank geraakt.

Het laatste waar hij zich mee bezig hield was het bundelen van zijn verzen en van zijn liedjes. Ze verschenen in 1869, een jaar na zijn dood.

Zes jaar na zijn dood werd een gedenksteen op zijn graf geplaatst. Aangezien de collecte bij de flaminganten niet genoeg opbracht werden de kosten gedragen door “De Gentse Werklieden”. De tekst luidde “Hij streed voor vrijheid, recht en taal voor Vlaming evenals voor Waal.”

1 December 1874

Verschijning van het eerste nummer van “La Flandre Libérale”.

Zie ook “Ghendtsche Tydinghen” - 2004 - N° 1 - p.52

Louis Mortier 1906-1991.

1 December 1887

Stichting door Julius Mac Leod van het natuurwetenschappelijk genootschap “Dodonaea”.

1 December 1901

Dood van Professor Floribert Soupart.

Hij werd geboren in Feluy in 1810.

In 1841 werd hij benoemd aan onze Universiteit als Professor in de Chirurgie, Huid- en Geslachtsziekten.

Hij verwierf een internationale bekendheid met zijn amputatietechnieken. Hij leverde een belangrijke bijdrage in het vernieuwen en ontwerpen van chirurgische instrumenten.

1 December 1923

Dood van Virginie Loveling.

Zie ook “Ghendtsche Tydinghen” - 2001 - N° 6 - pp. 394-395

1 December 1991

Dood van Louis Mortier.

Deze populaire toneelspeler was gedurende vele jaren een van de hoofdrolspelers van de ploeg van Romain Deconinck. Hij werd geboren op 5 December 1906.

Hugo Collumbien